

Socialdemokraterna
REGION SÖRMLAND

MÅL OCH BUDGET
PLANPERIODEN 2023 - 2025

Mål och budget 2023 – 2025

Innehållsförteckning

Inledning	2
Våra prioriterade områden.....	2
Politiska mål	3
En effektiv politisk organisation	3
Ekonomiska förutsättningar	5
Investeringar.....	8
En tillgänglig vård att lita på.....	9
En köfri vård.....	9
Våra vårdcentraler och satellitmottagningar.....	9
Våra sjukhus	9
Våra barn och unga.....	10
Digitalisering	10
1177	11
Samverkan.....	11
Det förebyggande arbetet	11
Våra medarbetare.....	13
Beredskap och robusthet.....	14
Regional utveckling	14
Hållbar utveckling.....	14
Kollektivtrafik.....	15
Kompetensförsörjning	15
Kulturen	16

Inledning

Socialdemokraternas budget är en fortsättning på det arbete som tagit Region Sörmland genom pandemiåren, som påbörjat stora ombyggnationer av våra sjukhus, som startat den stora omställningen mot en nära vård, som byggt en stabil finansiell reserv och som nu kommer att ta regionen genom nya, tuffa utmaningar. Det är en budget som handlar om prioriteringar och ansvarstagande.

Under den kommande budgetperioden kommer det att krävas ett politiskt ansvarstagande i svåra prioriteringar. Det handlar om att fokusera på våra viktiga frågor om kompetensförsörjning, satsningar för medarbetare och en tillgänglig vård som man kan lita på – oavsett vem man är eller var i Sörmland man bor.

Vi socialdemokrater vet vad som krävs i svåra tider. Det är därför vi de senaste åren har rustat regionen inför det som nu är här genom att göra stora avsättningar till den så kallade resultatutjämningsreserven. Nära 1 miljard kronor finns nu som buffert i dessa oroliga tider. Samtidigt är vi djupt oroade över hur minoriteten ska klara av att prioritera de svåra beslut som nu måste tas. Det handlar om att se till så att regionens ekonomi håller, att följa och prioritera mellan olika investeringar och att se till så att vi har en väl fungerande kompetensförsörjning.

Vi socialdemokrater vet att privatiseringar inte är en lösning. Vare sig för ekonomi eller kompetensförsörjning. Därför innehåller inte vår budget någon utförsäljning av sjukhus, uthyrning av operationslokaler eller kostsamma och ineffektiva vårdval.

Våra prioriterade områden

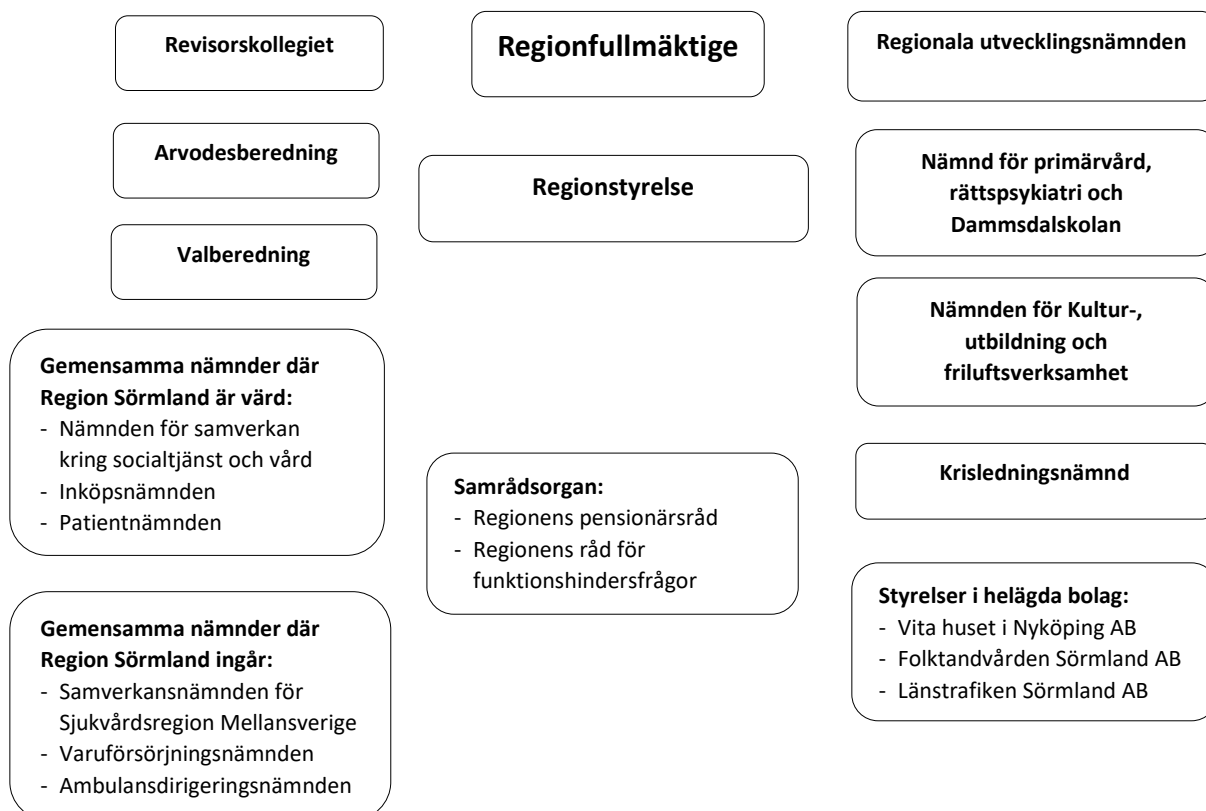
Våra särskilda satsningar är:

- En köfri vård
- Fler familjecentraler → 5 mkr
- Mer pengar till BUP → 3 mkr
- Inköp och upphandlingar → 2 mkr
- Mer pengar till vårdcentralerna → 70 mkr
- Friskvårdsbidrag på 5000 kr/år → 15 mkr
- Tiopunktsprogram för att bli en bättre arbetsgivare

Politiska mål

Vi ställer oss bakom de förslag på mål och indikatorer som minoriteten föreslår i sin budget. Vi vill dock att det under det kommande året initieras ett parlamentariskt arbete kring regionens framtida vision, mål och indikatorer.

En effektiv politisk organisation

Vi socialdemokrater ställer oss till stora delar bakom det förslag minoriteten har kring Region Sörmlands politiska organisation. Vi ser dock en risk med att styret vill samla fastighets- och investeringsfrågorna i en egen nämnd. Utifrån det ekonomiska läget för regionen, den höga inflationen och de stora investeringarna som redan är beslutade är det av yttersta vikt att regionen har kontroll över projektkostnaderna. Nya behov och kostnadsökningar i redan planerade investeringsprojekt måste medföra kontinuerliga omprioriteringar. I ett svårare ekonomiskt läge blir det än viktigare att sådana beslut om omprioriteringar kan fattas och att ett begränsat investeringsutrymme inte överskrids. Detta arbete leds bäst av regionstyrelsen, som har det yttersta ansvaret.

Effektivare arbetsformer för regionstyrelsen

I stället för att införa en ny nämnd som minskar kontrollen och sannolikt medför ökade administrativa kostnader, vill vi socialdemokrater se effektivare arbetsformer inom och under regionstyrelsen. Vi föreslår därför:

- *Finans och investeringsutskott under regionstyrelsen.* Vi vill att ett finans- och investeringsutskott bestående av sju ledamöter inrättas under regionstyrelsen. Utskottet ska behandla finans- och investeringsärenden och följa utvecklingen inom området. Utskottet ska särskilt se till att investeringsplanen följs och lämna förslag på omprioriteringar inom givna ramar om exempelvis planerade investeringsprojekt blir dyrare än beräknat eller nya behov uppstår som anses ha högre prioritet.

- *Personalberedning.* Vi vill att regionstyrelsen utser en personalberedning bestående av sju ledamöter. Beredningen ska behandla personalstrategiska frågor och följa utvecklingen inom personalområdet, exempelvis frågor gällande kompetensförsörjning, inhyrning av medarbetare, sjukskrivningstal och arbetsmiljöfrågor.

- *Arbetsutskott.* Vi vill att regionstyrelsen inrättar ett arbetsutskott bestående av fem ledamöter. Ett sådant utskott är angeläget dels på grund av den komplicerade parlamentariska situationen där minoriteten inte har majoritet i regionstyrelsen, dels på grund av det svåra ekonomiska läget som regionen befinner sig i.

Ekonomiska förutsättningar

Det ekonomiska läget är extremt allvarligt. Till en hög inflation och de höga el- och energipriserna ska också läggas den pensionsöverenskommelse som arbetsmarknadens parter slöt förra året. Därför krävs en strikt kostnads kontroll i verksamheterna och att såväl tjänstemanna- som politisk ledning följer den ekonomiska utvecklingen noggrant.

Vi socialdemokrater har de senaste åren betonat att regionen behöver ”både gasa och bromsa” samtidigt. Detta innebär att satsningarna på våra barn och unga och satsningen på våra vårdcentraler måste fortsätta. Genom ett stopp för inhyring av allmänsjukköterskor beräknas frigöras 95 miljoner kronor 2023 som kan användas till dessa områden.

Av dessa lägger vi 5 mkr på fler familjecentraler, 3 mkr på Barn- och ungdomspsykiatri, 2 mkr på att Inköpsverksamheten fortsätter sitt arbete med kategoristyrning för att generera bättre och mer kostnadsbesparande upphandlingar, 15 mkr på 5000kr per medarbetare i friskvårdsbidrag och resterande 70 mkr på vårdcentralerna.

Eftersom alla dessa områden är inom regionstyrelsens budget syns inte våra satsningar i budgetsiffror. Vi ser även ett behov av att flytta kostnader för sjukresor från den Regionala utvecklingsnämnden till Regionstyrelsen i och med att det är hälso- och sjukvården som beslutar om dessa. I övrigt gör vi inga andra bedömningar rörande ekonomi än minoriteten. Vi är dock bekymrade över att hälso- och sjukvården och regionens övriga verksamheter kommer att ha mycket svårt att hålla sina ramar med tanke på det ekonomiska läget.

Resultatbudget

MNKR	BOKSLUT 2021	REV BUDGET 2022	BUDGET 2023	PLAN 2024	PLAN 2025
Verksamhetens intäkter	4 082	3 200	3 000	2 700	2 700
Verksamhetens kostnader	-13 833	-13 567	-13 751	-13 920	-13 859
Avskrivningar	-363	-370	-430	-490	-530
Verksamhetens nettokostnader	-10 114	-10 737	-11 181	-11 710	-11 689
Skatteintäkter	7 032	7 205	7 615	7 966	8 303
Inkomst- och kostnadsutjämning	2 029	2 112	2 174	2 265	2 296
Generella statsbidrag	967	973	1 035	1 065	1 095
Summa skatteintäkter o statsbidrag	10 028	10 290	10 824	11 296	11 694
VERKSAMHETENS RESULTAT	-86	-447	-357	-414	5
Finansiella intäkter	1 115	306	332	348	364
Finansiella kostnader	-45	-20	-79	-126	-169
Finansiell kostnad pensionsskuld	-58	-97	-296	-178	-200
Finansnetto	1 012	189	-43	44	-5
ÅRETS RESULTAT	926	-258	-400	-370	0
Planerad användning av RUR		258	400	370	0
BALANSKRAVSRESULTAT		0	0	0	0

Balansbudget

MNKR	BOKSLUT 2021	REV BUDGET 2022	BUDGET 2023	PLAN 2024	PLAN 2025
TILLGÅNGAR					
Anläggningstillgångar					
Immateriella anläggningstillgångar	14	13	14	14	14
Materiella anläggningstillgångar	6 204	7 679	8 937	9 591	9 748
Finansiella anläggningstillgångar	158	158	158	158	158
Summa anläggningstillgångar	6 376	7 850	9 109	9 763	9 920
Bidrag till infrastruktur	228	214	214	214	214
Summa bidrag till infrastruktur	228	214	214	214	214
Omsättningstillgångar					
Förråd	61	50	65	65	65
Fordringar	1 162	650	850	900	950
Kortfristiga placeringar	6 919	6 611	7 491	7 739	8 003
Kassa och bank	84	25	100	100	100
Summa omsättningstillgångar	8 226	7 336	8 506	8 804	9 118
SUMMA TILLGÅNGAR	14 830	15 400	17 829	18 781	19 252
EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER					
Eget kapital					
Årets resultat	926	-258	-400	-370	0
Övrigt eget kapital	4 270	4 158	5 216	4 816	4 446
Summa eget kapital	5 196	3 900	4 816	4 446	4 446
Avsättningar					
Avsättningar till pensioner och liknande förpliktelser	3 871	4 230	4 956	5 412	5 728
Andra avsättningar	0	0	0	0	0
Summa avsättningar	3 871	4 230	4 956	5 412	5 728
Skulder					
Långfristiga skulder	2 461	4 188	5 226	6 042	6 147
Kortfristiga skulder	3 302	3 082	2 831	2 881	2 931
Summa skulder	5 763	7 270	8 057	8 923	9 078
SUMMA EGET KAPITAL, AVSÄTTNINGAR OCH SKULDER	14 830	15 400	17 829	18 781	19 252
PANTER OCH ANSVARFÖRBINDELSER					
Ansvarsförbindelser					
Pensionsförpliktelser som inte har upptagits bland skulderna eller avsättningarna	3 579	3 426	3 499	3 369	3 243
Borgensåtaganden	1 326	1 504	2 025	2 025	2 025

Budgetramar och användning av eget kapital per nämnd

MNKR	REV BUDGET 2022	BUDGET 2023	PLAN 2024	PLAN 2025
Budgetramar				
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet	-141	-151	-156	-156
Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan	0	0	0	0
Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	0	0	0	0
Patientnämnden	-4	-4	-4	-4
Regionala utvecklingsnämnden	-191	-203	-211	-211
Regionstyrelsen	-10 373	-10 775	-11 333	-11 312
Revisionen	-5	-5	-6	-6
SUMMA BUDGETRAMAR	-10 714	-11 138	-11 710	-11 689
Användning av eget kapital				
Nämnden för kultur, utbildning och friluftsvksamhet	0	-3	0	0
Nämnden för primärvård, rättspsykiatri och Dammsdalskolan	-3	-17	0	0
Nämnden för samverkan kring socialtjänst och vård	-8	-9	0	0
Patientnämnden	-1	-2	0	0
Regionala utvecklingsnämnden	-11	-12	0	0
SUMMA ANVÄNDNING AV EGET KAPITAL	-23	-43	0	0
TOTALA BUDGETRAMAR INKL ANVÄNDNING AV EGET KAPITAL	-10 737	-11 181	-11 710	-11 689

Investeringar

Vi socialdemokrater stödjer det förslag som minoriteten lagt fram angående investeringsbudgeten. Vi ställer oss också bakom minoritetens förslag på lånebehov, samt att regionstyrelsen får i uppdrag att uppta långfristiga lån.

Regionen behöver arbeta än mer aktivt med att prioritera olika investeringsbehov utifrån ett helhetsperspektiv. Budgetens investeringsramar ska utgöra ett tak som inte får överstigas och med tanke på den kostnadsutveckling byggsektorn befinner sig i måste investeringsplanen följas noggrant och omprioriteringar kommer säkerligen att behöva göras. Det är av yttersta vikt att minoriteten tydligt signalerar detta till regionens olika verksamheter.

Investeringsbudget 2023 och plan 2024-2027

MNKR	BUDGET 2023	PLAN 2024	PLAN 2025	PLAN 2026	PLAN 2027
Fastigheter					
Strategiska					
- Mälarsjukhuset	803	614	101		
- Nyköpings lasarett	28			34	
- Kullbergsska sjukhuset	23	9			
Robusthetsinvesteringar	76	26	23		
Fortlöpande inkl ägarinvesteringar	495	250	239	198	242
Investeringar i fastigheter	1 425	899	363	232	242
Hållbarhetsinvesteringar					
	35	40	51	7	
IT					
- Strategisk IT (Framtidens vård- och informationsstöd)	14				
- Löpande investeringar	22	22	24	25	25
Investeringar i IT	36	22	24	25	25
Utrustning					
- Hjälpmedel	33	32	31	31	31
- Strategiska investeringar i medicinteknik	8	46	112		
- Fortlöpande investeringar i medicinteknik	135	93	93	91	91
- Övriga fortlöpande investeringar	16	12	13	13	13
Investeringar i utrustning	192	183	249	135	135
INVESTERINGAR TOTALT	1 688	1 144	687	399	402

En tillgänglig vård att lita på

För oss socialdemokrater är det en självklarhet att vare sig storleken på plånboken, tillgången till en privat sjukvårdsförsäkring, kön, ålder eller bakgrund ska bestämma om du ska få vård. Det ska heller inte påverka vilken sjukvård som erbjuds, hur snabbt du kan få den eller vilken kvalitet på vården du får. Varje sörmlänning ska känna sig trygg med att få en vård som möter det individuella behovet.

För oss socialdemokrater är det också en självklarhet att hälso- och sjukvården ska finnas där, och när, sörmlänningen behöver den. Oavsett om det handlar om den akuta eller den planerade vården, rådgivningssamtal, läkarbesök eller besök hos sin distriktssköterska.

En köfri vård

Vi socialdemokrater vill ha en köfri vård. Idag går alltför många sörmlänningar och väntar på sin på behandling eller på specialistvård utan att erbjudas tillräcklig information som ger trygghet och förutsägbarhet. Därför vill vi att patienten ska få sitt uppföljande besök inplanerat innan hon eller han lämnar sin läkare eller sjuksköterska. Detta är i sig inte en ekonomisk fråga, det är en fråga om hur organisationen arbetar med effektiva processer där patientens vård- och informationsbehov är i fokus. Det är också ett förebyggande arbete för att minska antalet samtal och frågor som kommer in till avdelningar och mottagningar mellan besök.

Våra vårdcentraler och satellitmottagningar

Vårdcentralen är navet i hälso- och sjukvården. Det är på vårdcentralen medborgaren oftast träffar en läkare och det är på vårdcentralen patienten oftast tar sina prover. Därför ska vårdcentralerna fortsätta att stärkas och tillgängligheten ska öka. Vi vill att arbetet för att nå målet om max antal listade patienter per läkare i primärvården fortsätter. Detta för att öka kontinuiteten, men också för att vi ser att det är en satsning som är en förutsättning för att kunna fortsätta öka rekryteringen av distriktsläkare till våra vårdcentraler. Vi vill även att den digitala tillgängligheten ökar och att det i första läget är möjligt att boka återbesök digitalt.

Att det finns distriktssköterskemottagningar på mindre orter i länet innebär en ökad närhet och tillgänglighet för de som har behov av mer täta vårdbesök. Det kan till exempel handla om såromläggning eller blodtryckskontroller. Under pandemiåren var flera distriktssköterskemottagningar tvungna att hålla tillfälligt stängt. Vi vill återöppna de ofrivilligt stängda mottagningarna och se över om det finns behov av nya mottagningar.

Våra sjukhus

Det byggs som aldrig förr i och runt våra sjukhus. För oss socialdemokrater är det en självklarhet att färdigställa de påbörjade byggnationerna och fortsätta utvecklingen för att kunna erbjuda framtidens vård. Med våra tillbyggda och renoverade sjukhus kommer vi få mer effektiva arbetssätt där flöden och samverkansmöjligheter

förbättras. Detta kommer leda till en bättre tillgänglighet, minskade vårdrelaterade infektioner och en bättre arbetsmiljö.

Det ekonomiska läget kräver att våra lokaler nyttjas effektivt. När alla byggnationer är färdigställda kommer regionen ha många lokaler som står tomma. Vi vill därför att en grundlig översyn sker av externt förhyrda lokaler och att en prövning sker hur dessa verksamheter kan flytta till regionens egna lokaler.

För oss socialdemokrater är det en självklarhet att sjukhusen fortsatt ska ägas och drivas av regionen. Vi är oroliga för att minoriteten antingen kommer att sälja ut eller lägga ned sjukhus. Vi är skeptiska till minoritetens förslag om att hyra ut operationssalar. Vi anser att det är bättre att vi har egen personal som opererar sörmlänningarna.

Våra barn och unga

Den psykiska ohälsan bland våra barn och unga ökar. Denna utveckling måste brytas, bland annat genom att barn och ungdomar som mår dåligt fångas upp i tid. Samtalsmottagningarna för barn och unga, som vi socialdemokrater var drivande att få till, är en bra första nivå att vända sig till. I de fall detta inte räcker ska medborgaren känna sig trygg i att specialistvård genom Barn- och ungdomspsykiatri (BUP) finns och fungerar i hela länet. Här har Region Sörmland alltför långa väntetider som måste åtgärdas. Lösningen på tillgänglighetsproblematiken är inte att införa vårdval inom Barn- och ungdomspsykiatri. Det är ett feltänk att detta skulle leda till fler medarbetare och bättre tillgänglighet, tvärtom skulle det innebära att det stora behov av samverkan som finns runt dessa barn- och ungdomar skulle försvåras. Snarare ser vi ett behov av att utöka samverkan mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården. Vi ser även ett behov av att gå från att lägga resurser på att diagnosticera till att arbeta mer med stöd till barnet/ungdomen, till familjen och till skolan.

2021 var vi socialdemokrater drivande i att starta ett länsgemensamt arbete kring barnens bästa i Sörmland. Samverkan mellan skolan, socialtjänsten och hälso- och sjukvården måste bli bättre. Inget barn ska hamna mellan stolarna och barnets bästa ska alltid vara i fokus.

En samverkansform som fungerar bra är våra familjecentraler. På familjecentralerna skapas bra förutsättningarna för att barn och deras föräldrar ska få mer hälsosamt liv. Vi socialdemokrater vet att fler familjer behöver få tillgång till familjecentraler. Därför vill vi att regionen, i samarbete med kommunerna, etablerar fler familjecentraler under kommande period. Detta är ett prioriterat arbete.

Digitalisering

Regionen behöver bli bättre på att använda digitaliseringens och e-hälsans möjligheter inom hälso- och sjukvården. Digitaliseringen ger ökad möjlighet för att patienten att få vård och stöd på sina villkor. Det är bra att patienter numer både har

tillgång till digitala kommunikationsmedel genom "Vårdkontakt direkt" och till andra sätt att få digital kontakt med sin vårdcentral. Det är angeläget att även specialistvården utvecklar digitala kontaktvägar.

Digitaliseringen medför dessutom att alltmer hälso- och sjukvård kan ske i hemmet genom så kallad hemmonitorering. Det innebär att man själv kan kontrollera till exempel blodtryck eller blodsockervärde, få egenvårdsråd utifrån dessa resultat och digitalt förmedla resultatet till sjukvården. Vi vill fortsätta utveckla och stärka arbetssätt kring hemmonitorering.

Samtidigt är det för oss socialdemokrater en självklarhet att den som inte kan ta del av digitaliseringen ska ha samma rätt till vård.

1177

På vår sjukvårdsrådgivning 1177 är det sjuksköterskorna som svarar och bedömer behovet av vård, ger råd och vägleder till lämplig vårdmottagning. 1177 har tidvis haft problem med alltför långa väntetider. Detta behöver regionen komma tillrätta med. Sörmlänningen ska få kontakt med vården när det behövs. Men vi socialdemokrater vill även att 1177 utvecklas ytterligare. Vi ser positivt på att man numer kan chatta med 1177 och vi vill att det även ska finnas möjlighet till videosamtal för att ge ännu bättre förutsättningar för kvalificerad och precis rådgivning.

För att underlätta en god och sammanhållen koordinering över vårdens olika delar, samt att säkerställa att dessa delar kommunicerar med varandra, ska 1177 bedrivas i gemensam regi för att bättre jobba tillsammans med att övriga vården. Vi undviker därmed också att kommersiella intressen, snarare än patientens, påverkar de råd och upplysningar som ges.

Samverkan

Det är en utmaning att både regionen och kommunerna är ansvariga för hälso- och sjukvården. Här har vi socialdemokrater varit drivande i att utveckla samverkan mellan regionen och länets kommuner. Oavsett om det handlar om barn som behöver stöd av elevhälsan och barn- och ungdomspsykiatri eller den äldre som behöver stöd av hemsjukvården och specialistvården så ska samverkan fungera.

Vi vill underlätta så att alla dessa parter kan kommunicera med varandra och dela information på ett sätt som gynnar individens behov. Det ska finnas en tydlig, samordnad plan för den som har behov av stöd från flera parter.

Det förebyggande arbetet

Hur vi lever våra liv påverkar vår hälsa, både på kort och på lång sikt. Det är därför av stor vikt att det förebyggande arbetet synliggörs och utvecklas, både i våra egna verksamheter och tillsammans med kommunerna och andra aktörer. Regionens hälsoinspinningsprogram har gjort ett mycket uppskattat och välbehövligt arbete under coronapandemin. Vi ser behov av att utveckla den verksamheten.

Att skapa förutsättningar för ett friskt och hälsosamt åldrande för våra äldre och ge stöd till anhöriga är väldigt betydelsefullt. Vi ser ett behov av att förbättra regionens förebyggande och hälsofrämjande arbetet riktat mot våra äldre. I detta arbete är våra pensionärsföreningar en viktig resurs, exempelvis i arbetet för att bryta den ofrivilliga ensamheten.

Den psykiska ohälsan ökar i alla åldrar i samhället. Att motverka detta är inget som regionen kan göra ensam. Däremot ska regionen vara drivande i samarbetet med kommuner och andra aktörer. Hälso- och sjukvården behöver även utveckla sina arbetssätt. Det handlar om allt ifrån bemötande av personer med psykisk ohälsa, förstärka brukarmedverkan i psykiatrin och utveckla digitala stöd till att utveckla regionens mobila team inom psykiatrin. Medborgare som mår dåligt får allt som oftast en första kontakt med vården på sin vårdcentral. Här behöver tillgängligheten förbättras och samverkan med specialistvården utvecklas.

Våra medarbetare

Vi socialdemokrater gick till val på ett tiopunktsprogram för att regionen ska bli en ännu bättre arbetsgivare. Vi gjorde det för att vi vet att våra medarbetare är avgörande för att hälso- och sjukvården ska fungera. Utan medarbetarnas kompetens, kunskap och engagemang skulle inte sörmlänningen få så bra vård som idag. Bra arbetsvillkor, god arbetsmiljö och möjlighet till utveckling på sin arbetsplats är en självklarhet för oss socialdemokrater och regionen ska lika självklart vara en trygg och attraktiv arbetsgivare. Vi behöver särskilt satsa på den fysiska och psykosociala arbetsmiljön och fortsätta stärka möjligheten till kompetensutveckling.

De tio punkterna är:

- Arbetsskor till sjukhuspersonal och medarbetare i primärvård och folktandvård.
- Minska administrationen för personalen. Det har pratats om detta tidigare, men nu måste det ske. Det kan t ex handla om en inloggning i datorn inte flera.. Arbetet för minskad administration bör grundas på förslag och initiativ från medarbetare ute i verksamheten.
- Bibehålla det förstärkta friskvårdsbidraget. Det har varit välbehövligt under pandemin och vi ser ett behov av att fortsätta med detta.
- Försök med anpassade arbetstider.
- Utveckla studielön till fler grupper och för andra studieområden.
- Karriärvägar för alla yrken och alla som vill.
- Införa akademisk specialisttjänstgöring för sjuksköterskor.
- Garanterad kompetensutveckling för medarbetare i vården.
- Utvecklad samverkan med våra fackliga organisationer.
- Införa personalberedning under regionstyrelsen för att nära följa hur personalsituationen ser ut.

Ett stort arbete har bedrivits för att minska behovet av hyrpersonal. På grund av pandemin har dock behovet av ytterligare medarbetare prioriterats över att minska antalet inhyrd personal för att fylla verksamhetsbehoven. Nu måste krafttag tas för att komma till rätta med inhyrningen. Vi ser behov av att införa inhyrningsstopp för allmänsjuksköterskor och vi förväntar oss att minoriteten genomför detta snarast.

Beredskap och robusthet

Coronapandemin har visat att vi behöver stärka vår beredskap för oförutsedda kriser. Det ska finnas en robusthet som gör att vården står stark när medborgaren behöver den som mest. Detta gör vi genom att fortsätta bygga om våra sjukhus för moderna och driftssäkra verksamheter. Vi vill se till så att regionen har ett tillräckligt stort lager av förbrukningsmaterial för tre månaders behov. Under de senaste åren har våra sjukhus drabbats av både elavbrott och att störningar i digitala nätverk. Vi ska därför förstärka vår förmåga när det gäller att hantera detta. Även IT-säkerheten behöver utvecklas för att minimera risker.

En del i regionens robusthet handlar om ansvarstagande och långsiktig hållbarhet i våra investeringar. Region Sörmland köper varje år varor och tjänster för stora belopp. Hur dessa produceras och vilka krav som ställs vid upphandling kan göra stor skillnad för anställda, miljön och samhället. För att säkerställa att varor och tjänster som köps av regionen produceras på ett schysst sätt och med schyssta villkor vill vi ha skarpa krav när regionen upphandlar och en ordentlig uppföljning av att kraven följs. Vid brott mot upphandlingskraven ska kontraktet avslutas alternativt kraftiga vite erläggas entreprenören. I fråga om upphandling och uppföljning ska regionen också söka samarbete med externa aktörer, som arbetsmarknadens parter.

Regional utveckling

Sörmland ska vara en socialt hållbar region med goda och jämlika livsvillkor, där människor lever ett gott liv med en god hälsa. Sörmland har i tidigare konjunktur nedgång varit hårt drabbat och det är av yttersta vikt att så inte blir fallet denna gång. Detta riskerar att ytterligare förstärka de utmaningar regionen redan har med hög arbetslöshet, låg utbildningsnivå och en folkhälsa som är sämre än i riket i stort. Här har både regeringen, regionen och våra kommuner ett gemensamt ansvar för att se till så att Sörmland inte blir så hårt drabbat.

Vi behöver öka jämlikheten och utjämna förutsättningarna. Goda kommunikationer och tillgång till utbildning på alla nivåer är avgörande för att minska arbetslösheten, ökar chanserna till arbete och omställning samt möjligheterna för näringslivet att rekrytera den kompetens som efterfrågas. Sörmland har en låg andel statliga arbeten och vi vill att regionen ska verka för statliga etableringar i länet.

Hållbar utveckling

Vi socialdemokrater vill att Region Sörmland är en ledande kraft i arbetet för ett hållbart samhälle. Vi socialdemokrater har sett till så regionen har målet att vara fossilfri senast 2030 och vi har under föregående mandatperiod också stärkt vår position som hållbar region. Vi är stolta över det arbete som gjorts, men takten i miljöomställningen behöver öka. Vi socialdemokrater ser att en snabb klimatomställning och en stor hänsyn till vår gemensamma livsmiljö är grundläggande

i arbetet för ett tryggt, robust och hållbart samhälle för alla våra medborgare nu och i framtiden.

En stor del av regionens miljöpåverkan beror på vår upphandling. Regionens upphandling ska styras av skarpa miljökrav och vi vill fortsätta öka andelen närproducerat. Arbetet med att hitta de mest miljövänliga alternativen ska fortgå. Vi socialdemokrater vill därför göra en kartläggning över var de kvarvarande fossila bränslena finns inom regionens verksamhet.

Kollektivtrafik

Det är viktigt att trafiken såväl inom regionen som över länsgränserna kan stärkas, inte minst för att nå större arbetsmarknader och omkringliggande universitet och högskolor. Det är även angeläget för den storregionala arbetsmarknaden att kollektivtrafiken finns lätt tillgänglig, både med enkla biljettsystem och hög turtäthet. I dagsläget har Mälardalstrafiken enbart månadsbiljett för pendling som täcker flera sträckor och färdmedel såsom buss, pendel, tåg och tunnelbana. Vi socialdemokrater ser ett behov av att integrera flera trafikslag i samma biljettsystem för att förenkla för resenärer och öka kollektivtrafikens attraktivitet. Ett stort fokus måste även framgent läggas på Mälardalstrafik och uppföljning ske så att tågtrafiken fungerar. I detta sammanhang ser vi med oro på att den moderatledda regeringen minskar på järnvägsunderhållet.

Kompetensförsörjning

Vi socialdemokrater är övertygade om att samverkan mellan alla aktörer är helt avgörande för att få en väl fungerande kompetensförsörjning. Vi menar också Region Sörmland ska vara navet och plattformen i den samverkan. Ett gott exempel på samverkan på regional och lokal nivå är vård- och omsorgscollege. Här ska regionen fortsatt vara drivande.

Mälardalens universitet har stor potential att verka som en positiv kraft i samverkan med politiken och industrin. Vi vill att Region Sörmland ska söka samarbete med Mälardalens Universitet för en utvecklingsstrategi och handlingsplan för hur universitetet kan skapa maximal nytta för regionen och hur regionen kan stärka universitetet.

Vi ser även ett behov av att stärka samverkan i regionen för att höja utbildningsnivån i länet. Yrkesvux, gymnasie-, folk- och yrkeshögskoleutbildningar är viktiga utbildningsinstanser i syfte att öka utbudet och tillgängligheten, nå andra elevgrupper och i slutändan förbättra matchningen på arbetsmarknaden och pressa ner arbetslösheten. Det är med oro vi ser Den moderatledda regeringens minskade anslag till folkhögskolorna är därför synnerligen olyckligt.

Kulturen

Civilsamhällets eldsjälarna och föreningsaktiva är helt avgörande för att skapa engagemang och möjligheter för upplevelser, gemenskap och kultur i hela länet. Denna del av kultursektorn ska värnas i regionens arbete med organisationsstöd. På motsvarande sätt ska folkbildningens kraft tas tillvara. En viktig aktör i såväl Sörmlands förenings- som kulturliv är folkbildningen och studieförbunden. Studieförbunden bidrar till att skapa möten och samtal mellan människor och bidrar till det livslånga lärandet. Regionen samverkar med Länsbildningsförbundet och stödjer studieförbunden på regional nivå.

Alla regionens kulturverksamheter har till uppgift att i möjligaste mån möta medborgarna och framför allt barnen och länets äldre invånare där de finns. Uppdraget ska vara att finnas i länets alla delar. Regionen i samverkan med kommunerna ska säkerställa att alla barn mellan 5 och 15 år får ta del av professionella scenkonstföreställningar inom dans, musik och teater två gånger per år i anslutning till skolan. Vi ska använda digitaliseringens möjligheter inom kultursektorn för både produktion, visning, samlande och bevarande. Dessutom ska regionen bygga vidare på befintliga arbetssätt för att öka kulturens tillgänglighet, bland annat för de sörmlänningar som bor på LSS-boenden och för våra äldre.